10. Informele voorzitter Bondsraad

Inleiding

De bondsraad bestaat uit 20 verkozen leden die elk een stem hebben in de formele bondsraadvergaderingen (ALV). Het is sinds de invoering van deze structuur gebruikelijk dat er een informeel vooroverleg is tussen de leden van de bondsraad voorafgaand aan de formele vergadering. Over tijd is het gebruikelijk geworden dat dit overleg wordt 'voorgezeten' door een van de bondsraadleden waaruit de term 'informele voorzitter' van de bondsraad is ontstaan. Met het optimaliseren van de governance, hebben we als werkgroep gekeken naar de rol en positie van de informele voorzitter en of en in welke mate deze positie reglementair verankerd dient te worden. Deze notitie beschrijft de uitkomst van dit gesprek binnen de werkgroep.

Huidige situatie

Hoewel de functie formeel niet bestaat, is deze functie een kleine 2 jaar geleden - na het afscheid van Ard Kramer in zijn rol als bondsraadslid - bij wijze van stemming unaniem overgedragen naar Alfred Maas (BR-lid zuid). De 'informele voorzitter' leidt sindsdien het vooroverleg, waarin gedachtes worden uitgewisseld die gerelateerd zijn aan de agendastukken van de ALV. Hij stemt af dat dat de punten daar besproken eventueel worden aangekaart in de vergadering. Tevens is hij is waar nodig een liaison met het bestuur/directie. In bepaalde gevallen komt het voor dat het bestuur of werkorganisatie behoefte heeft om te klankborden met (iemand namens) de bondsraad, bijvoorbeeld over het beantwoorden van vragen vanuit de verenigingen gericht aan de Bondsraad of over het wel of niet houden van een technische briefing. Op dit moment is de rol van de informele voorzitter nergens formeel verankerd.

Knelpunten

Zoals hierboven geschetst bestaat de rol van informele voorzitter Bondsraad formeel niet en is het iets wat over tijd gegroeid is waarbij de persoon naar beste eer en geweten invulling hieraan geeft. In zekere zin is de informele voorzitter van de Bondsraad eigenlijk meer een primus inter paris. Met het verder professionaliseren van de governance lijkt het nuttig om deze rol nu wel reglementair te verankeren. Ook omdat met de voorgestelde veranderingen er meer zaken relevant worden zoals de beoordeling van ingekomen stukken en de vergaderorde van de formele overleggen van de Bondsraad.
Het voorstel is om onderstaande zaken in te gaan regelen:

1. Proces voordracht en aftreden
2. Helderheid over de rolinhoud
3. Benaming van de rol
4. Formele vastlegging van taken en verantwoordelijkheden

Voorstel

1. Proces van benoemen en aftreden

De bondsraadleden verkiezen zelf hun eigen 'informele voorzitter'. De overweging in de werkgroep is gemaakt om dit niet middels een formeel proces van kandidaat stellen te doen. Het proces van formeel kandidaat stellen zou er namelijk toe kunnen leiden dat er een competitie ontstaat binnen de Bondsraad en er 'winnaars' en 'verliezers' zijn. Een interne competitie kan dan een mogelijk negatief effect hebben op de samenwerking en dynamiek tussen bondsraadleden terwijl het aanwijzen van een voorzitter juist bedoeld is om als groep/orgaan te kunnen opereren.

Het voorstel vanuit de werkgroep is om alleen reglementair te verankeren dat de Bondsraad uit haar midden een informele voorzitter kiest en in het regelement niets op te nemen over de wijze waarop dit gebeurt.

De 'informele voorzitter' blijft na zijn verkiezing in beginsel voorzitter gedurende zijn termijn(en) als lid van de bondsraad. Het aflopen van een termijn wordt gebruikt als evaluatiemoment waarbij de Bondsraad evalueert of de informele voorzitter die rol ook in een eventuele nieuwe termijn als Bondsraadslid blijft bekleden.

In aanloop naar zijn of haar laatste vergadering zal de 'informele voorzitter' bekijken wie van de zittende bondsraadsleden mogelijk interesse heeft in het overnemen van deze rol. Tijdens een informeel overleg van de Bondsraad kan dan besloten worden wie het stokje overneemt. Mocht de scheidende 'informele voorzitter' niet in staat zijn het proces naar een opvolger te begeleiden dan kan de voorzitter van de Nevobo hier een rol in spelen om te zorgen dat dit tijdens het eerstvolgende vooroverleg opgepakt wordt. Daarnaast staat het de bondsraad vrij om tussentijds een nieuwe 'informele voorzitter' voor te dragen als om wat voor reden daar behoefte aan is. Dit wordt dan bij meerderheid van stemmen vastgesteld in het vooroverleg.

2. Helderheid over de rolinhoud

In het kader van professionalisering van de governance is het goed ook een duidelijke rolinhoud vast te leggen. Daarbij komt de werkgroep uit op de volgende taken voor de 'informele voorzitter'

Vooroverleg

- Zorgdragen dat tijdens het vooroverleg alle aanwezige leden van de bondsraad hun input kunnen geven en standpunten kunnen uitwisselen over zaken die aandacht verdienen. Daarbij rekening houdend met de tijdsduur van dit vooroverleg.

- Afstemmen waar nodig wie er tijdens de BR-vergadering bij welk punt een eerste aanzet geeft richting het bestuur.

- NB de 'informele voorzitter' stuurt nadrukkelijk niet op de wijze van stemmen door de leden van de bondsraad, het principe van onafhankelijkheid vanuit alle bondsraadleden dient ten aller tijde te worden gewaarborgd.

Bondsraadvergadering

- Treedt waar nodig tijdens de bondsraadvergadering op als liaison richting het bestuur door voorafgaand aan de vergadering kenbaar te maken wat het sentiment of de richting was vanuit het vooroverleg van de bondsraad.
- Waarborgt dat de verschillende punten zoals besproken tijdens het vooroverleg kenbaar gemaakt worden in de vergadering.

Agendasetting (input)

- Treedt (reactief en proactief) op als aanspreekpunt voor BR-leden in aanloop naar de formele en informele bondsraadvergaderingen. Dit onder meer ten aanzien van de te bespreken punten.
- Is de sparingpartner voor de voorzitter wanneer er behoefte is om te toetsen of iets, bijvoorbeeld ingekomen stuk, al dan niet op de agenda dient te komen.
- Onderhoudt contact met de voorzitter van het bestuur en/of de directeur over de vergaderorde tijdens de vergaderingen waarbij valt te denken aan de volgorde waarin onderwerpen behandeld worden en de tijd die ergens aan wordt besteed. NB. Dit betreft nadrukkelijk de procesgang en niet een inhoudelijke betrokkenheid

Eerste aanspreekpunt buiten BR-vergadering

- De 'informele voorzitter' is de vooruitgeschoven post namens de Bondsraad in geval van vragen vanuit verenigingen waarbij het goed is om afstemming te zoeken met de bondsraad over de beantwoording hiervan.
- Soms is het nuttig dat het bestuurd/directie afstemming heeft met de bondsraad of er additioneel overleg nodig is, denk hierbij aan een technische briefing. De 'informele voorzitter' kan hiervoor dan als eerste aanspreekpunt optreden om dit af te stemmen.
- Ook hier geldt dat het geen inhoudelijke afstemming betreft maar procedurele afstemming. De 'informele voorzitter' kan er bovendien altijd voor kiezen ruggenspraak te houden met de leden van de Bondsraad.

3. Benaming van de rol
   - Nu deze rol van informeel een steeds formeler karakter begint te krijgen komt de vraag op of de term informeel dan nog passend is. De werkgroep is van mening dat de naam aangepast dient te worden naar aanvoerder.

Concluderend

Om de rol van de 'informele voorzitter' te verankeren stelt de werkgroep voor om deze functie op te nemen in statuut en/of reglement. Dat daarbij eveneens aangegeven wordt dat de Bondsraad zelf gaat over de benoeming en dat het lid dat deze rol vervult als vooruitgeschoven post namens de Bondsraad de procedurele afstemming heeft met de bondsraad, de voorzitter van het bestuur en/of de algemeen directeur. Dit alles met als doel om de effectiviteit van de overleggen te vergroten en het democratisch proces te faciliteren. De volgende wijzigingen dienen in statuut en reglement te worden doorgevoerd:

- Benoemen van de rol van "aanvoerder" in de reglementen
- Uiteenzetten wat de rol inhoudt
- En hoe de benoeming van deze rol geregeld is